

Breven från 1920.
Första brevet från Karin till Rut
Stockholm den 23 jan. 1920.

Guds frid älskade syster Rut.

Nu har jag äntligen kommit mig för att skriva till dig -- jag skäms inför mig själv men det är så många att skriva till så man hinner ej med hälften -- jag har skrivit till Gunnar nyligen och i kväll har jag skrivit brev till Estrid. Jag skickar era brev på samma gång -- jag kan hälsa från far och mor -- jag var hemma i förra veckan och då fick dom ett brev från dig -- mamma har så mycket brev att besvara så hon är alldeles rädlös och pengarna räcker inte till att skriva och det är så dyrt att skriva nu också. Ivan var hemma nu och han skall nog börja igen på båten -- den har nu legat uppe på varvet. Dom har riktigt trevligt hemma nu men det är så långt från station så att man får åka fyra timmar på en mjölksläde först -- men på sommarn går det an då är det bara en tiominuters väg till båten men sen får man sitta på den i fyra timmar igen -- dom bor riktigt i vildmarken tycker jag. Martin han arbetar vist uppe på Söder -- han flyger och far, han har ingen ro -- inte kan man skriva till honom för bor han på ett ställe när du skriver så bor han ej kvar när brevet kommer fram. Du kan ej tänka dig så roligt jag hade när jag var hemma. Sista mars så fyller som du vet mamma 50 år och då skulle vi väl vara hemma alla men det är så förskräckligt långt -- för mig så är det lite ginare -- mamma kommer opp till Stockholm och då kommer hon till mig och då skall hon be frun om att jag får fara hem, jag hoppas att jag får. Hur mår herrskapet nu, är Estrid och hälsar på ibland, ni bor så ni kan traffas ibland, men jag träffar mamma ofta. Hon far med Bertil till sjukhuset, hon behöver visst bara fara en gång till så är han bra.

Jag hade riktigt trevligt i Julars och jag fick många julklappar -- ett par känger som kosta 55 kr. ett par vantar ett underliv ett blustyg och lite andra småsaker. Tänker du gifta dig snart, jag går och väntar att jag skall bli bjuden på en stilig fest, skynda dig annars kanske Estrid bräddar av dig och gifter sig före dig.

Nu måste jag sluta med mina kråkfötter, hoppas du kan stava ihop det. Många kära hälsningar hemifrån och en varm hälsning från din syster Karin.

Skriv snart svar är du snäll, min adr. är:

Kristineberg Stockholm (adr.Mejer)

Negelstena den 26/1 1920

Lilla Kära Rut!

Hjerligt tack för kort o. bref o. uppsträckningar att jag alldrig skrifer -- jag gör bra rätt för att få mig en påstötning ibland men du skall inte tro Rutan lilla att det är du som blir den vanlottade -- det är likadant med allihop som jag skall skriva till. Anna Persson Gullans mamma får alldrig svar på brefena -- hon får vänta till jag kommer till stan o. det är en gång i månan som jag måste in med Bertil -- men idag skall jag skriva hela dagen -- jag har börjat med Birger o. sen du sen Estrid o. Gunnar -- vid Edeby har dom inte fått en rad ännu fast jag lofvade så säkert men det blir alldrig af. Ja nu är det slut med Julen o. det granna brödet -- men det kan jag inte säga här för nästan var lördagskväll är det någon som bjuder på julgransplundring -- dom måste försöka lätta upp humöret för det är så långsamtt o. långt från all rättvisa -- men jag har varit skral några dagar för jag var in med Bertil efter trettondagsheljen o. måste vara borta fem dagar -- han är nästan bra i tummen men han har två körtlar under samma arm som tummen mitt i armhålan så jag

måste vara 3 dagar i rad på behandling för jag kan inte resa mer än en gång i månaden o. nästan varje gång blir jag förkyld -- det var så tråkigt i Julas -- inte en enda hemma så jag var gråtfärdig hela Julafton. Anna Persson skicka lite till julgran, annars var det inget som likna Jul. Martin o. Ivan var i stan. Martin är kvar ännu o. har arbete men Ivan är hemma. Båten har lagt upp. Karin var hemma i tisdags o. reste i torsdags -- hon har det väldigt bra men rysligt bundet -- dom är unga o. vill bara vara ute o. festa både bitti o. sent.

Jag hörde att ni tänker sälja Sandstugan igen -- det undrar jag inte på att ni ledsnar på ett sådant jobb -- det är ju bättre än statfolk men så är det så mycke bekymmer -- slår det fel med kreatur o. skörd drabbar det den värre som har en liten gård än en stor herrgård -- det såg man nog här en sådan gräslig brand -- det kan inte köpas igen för pengar som gick förlorat -- kristallkronor för tusentals kronor o. så mycke från utlandet -- grosshandlarn hade farit på sjön så gott som sjörövare i unga år o. haft hem så mycke dyrbarheter -- allt gick upp i rök -- det var femton fina sidentäcken stoppade med ejderdun som brann upp så det var miljonbrand på ett vis oersättligt på samma gång -- men man kan då säga utan skadeglädje att det fins en Gud som låter det gå till en viss gräns men sen visar han sin makt -- nu är ju grosshandlarn död sedan 1901 men frun har haft det kvar -- men när han dog hade han en lifförsäkring o. räntan af dessa pengar bestämde han skulle tillfalla folket på gården som Julgåfva varje år så dom har fått tjugo kronor men i år fick vi inte utan när förvaltarn sa åt kärngen så svara hon, jag skiter i Grosshandlarn o. han har inte med det här att göra. (Det sades också att den uteblivna julgåvan var straff för att arbetarna hade satt sig upp och bildat fackförening samma år. Bland åskådarna vid branden hördes utrop som: Där går julklappen upp i rök! I övrigt hänvisar jag till min uppsats "En gammal herrgård" anm.V.E.) Jag sade just när jag fick höra det, vad är det där för en människa som vördar hans minne så dåligt -- hon sitter i en stol i sin mangifika våning vid Strandvägen i Stockholm o. svär o. skriker som hon inte vore klok o. sitter med en käpp i högsta hugg -- om dom förargar henne o. kommer i skotthåll håller hon sig inte för god att smälla till så dom tordes inte tala om för henne om branden utan måste resa till en måg hon har i Stockholm så han fick tala om det. (Mågen, det var högermannen, sedermera statsministern och universitetskansleren Ernst Trygger anm. V.E.) så då gick både julklapp o. allt både ärligt o. oärligt upp i rök så man kan se att människan kan bli straffad redan här på jorden. Man vet inte ens hur elden uppkommit -- det börja uppe på vinden -- smen hade varit uppe på dagen med en blåslampa för att tina ypp ett vattenledningsrör men dom var uppe i huset kl. 10 på qvällen o. inte såg eller kände nån brandrök så jag tror att det var kortslutning för kl. 8 på qvällen släckna vårat lyse o. vi viste inte vad det var för fel men på morron när vi gick till lagården half fem fick vi se att det lyste på vinden, (Här glömde mor Maria tala om att hon och grannfrun blev helt paralyserade och gick in i ladugården utan säga ett ord om vad sett, de trodde att det spökade, en halv timme senare upptäcktes branden av en mjölkerska som hade försovit sig, anm.V.E.) Alla menniskr sof o. innan vi fick lif i alla menniskor slog elden ut genom taket o. innan kl. 6 stod hela byggningen i lågor o. inget vatten o. redskaper -- visserligen kom dom med en spruta ifrån Sigtuna men när det inte fanns vatten hjälpte inget -- det var hemskt när taket braka ned -- ljustet slockna i lagårn o. korna skrek för dom såg elden -- ja det var en morron man alldrig glömmer -- nu skall hon sälja gården så vi vet inte hur det blir till våren -- vi kanske måste flytta så det var synd för det var en snäll förvaltare -- han gråter öfver allt elendet för han få skulden för alltihop.

Nu måste jag sluta med många kära helsningar till dig, skrif snart så jag får höra hur ni får det. Vänligen mamma.

Brev från Karin till Rut.

Stockholm den 24 febr. 1920.

Guds frid älskade lilla Rut.

Ja nu skall jag svara och först och främst tacka för brevet -- jag har nu varit och ordnat om den saken du bad mig om -- nu hoppas jag att du gillar den -- nu är det så lilla du att moster och alla dom uppe i Stockholm skall fara ut och fira lilla mamma, och jag var uppe i går hos moster och då fråga jag moster efter Martins adress och hon viste ej heller var han är -- han flyger o. far överallt -- man kan ej hålla reda på honom -- men nu tänkte vi så här att vi skulle skicka pengarna till moster -- för allihop skall vara med att lägga till -- och så tycker vi att det är bättre att köpa en riktig sak -- det du sa var väldigt bra de med lilla Rut men får mamma pengarna så går hon och köper något annat för dem -- och nu när jag var hemma så sa hon att hon så gärna ville ha en nickelservis och nu tänkte vi köpa det med koppar ock skedar till -- hon måste låna när jag var hemma så det tror jag mamma blir mycket glad för -- men det är så dyrt så vi får bereda oss på att lägga till minst 10 kr. var -- kan vi så får vi ta mera -- jag för min del skall ta ut min månadslön 15 kr. -- vad vill jag ej göra för mor -- nu först tycker jag man sätter värde på henne nu när man ej går kring henne och stökar.

Oh vad det känns varmt i hjärtat att tänka på alla mina kära, ja Gud håll din beskyddande hand över oss.

Nu är det bäst att jag skriver adressen till moster så du vet -- den är Anna Gustavsson Svedenborgsgatan 37, 3 tr. Stockholm.

Hur mår du annars -- om du viste vad Martin Gustavsson talar om dig -- han ville allt gärna ha dig -- han bara frågar om du ej var förlovad må du tro. Eva är förlovad men han är i Tierp -- det är vist en bondson så dom kanske snart skall gifta sig -- du går där och alla går vist före dig -- men det gör du rätt i Rut lilla -- bind dig ej i förtid -- jag tycker du är min riktigt stora och förståndiga syster som man kan ta exempel efter -- herrskapet som jag är hos har varit gifta i två år -- hon är bara 22 år han 24 och har en pojke som fyller 1 år 3 mars det gå undan -- nej nu är papperet slut och jag har inget mer att skriva om.

Hjärtliga hälsningar från syster Karin.

Brev från Estrid till Rut.

Nyköping 3/3 1920.

Guds frid älskade syster.

Tack för kortet och brevet som jag fick och pengarna tänker jag skicka när jag får mina pengar den 15de. Jag har inga pengar nu för jag har köpt dräkt-tyg som kostar 42 kr. så det är betalt -- så då förstår du att jag inte har förstört några pengar på dom förra månadens -- dom 10 kr. som jag fick till jul, dom laga jag mina vardagskängor för så det är att ha uträkning så det förslår -- det lät på dig som om du fått något jobb eftersom du bygger luftslott för sommaren, annars tänkte jag tala om för dig att två platser är lediga i varmbadhustet den första april, jag känner flickorna som slutar nu, den ena skall gifta sig o. den andra skall komma hem till sina föräldrar, mycke ledigt har dom, börjar kl. 11 på dagen, hela måndagen fri, fri tvätt och husrum, dom har vist 45 kr. till matpengar i månaden och sedan drickspengar, en flicka sa till mig att i vinter gick det till 50 kr. i månaden, det blir ju olika förstås, 4 dagar i veckan är badhuset öppet, dom andra som är där har varit så länge, skriv hur du tycker om den här saken, om andra kan vara där så skall vell vi också kunna det, men skriv snart, det kan ju hända att om du inte kan börja den första så kan vell vi få en 14 dar på oss, för jag tänkte höra efter med föreståndarinnan så att man får säkrare underrättelser, sedan får jag väll ha en månad på mig så dom får skaffa en annan i stället för mig, skriv så fort du kan, jag skulle helst vilja tala vid dig men när man är så långt från varann så är

det ingen annan råd, jag har nu snart varit 2 1/2 år här, jag har fått brev från Karin så jag säger som du, jag håller mig neutral jag med, det är ju en sak som dom behöver. Jag har just nu talat med en från Badhuset dom har 50 kr. i matpengar, hon har varit där 4 1/2 år, är det Guds mening att vi skall komma dit så är det, så jag har bedit till Gud om den saken så jag lämnar allt åt honom. Gud välsigne dig. Vänligen syster Estrid.

Negelstena de 8/3 1920.

Min lilla kära Rut!

Tack för ditt senaste bref o. efter vanligheten får du vänta på bref -- men vet du Rut jag hinner inte mer än skriva -- först ni tre vid Nyköping, så Karin, Anna Persson, moster Anna, Upsala, Slagsta har jag fått från skomakargumman, Frida Gustafsson, tant Bondesson, dom säger här vid gården att jag har mera post än förvaltaren -- så du kan förstå att ni får vänta -- men nu måste jag skriva innan ni flyttar för jag har nyheter att tala om för dig som jag är så anjelägen du får reda på. Jo du, Eva Gustafsson är förlofvad men en slaktare från Tierp -- han skall vara en riktig storpamp men som alla Tierpare är ena råbarkar så skall han vara det med -- moster är rasande på henne o. Martin (dvs. Martin Gustafsson anm. V.E.) är ursinnig -- han kom hit må du tro, han hade fritt i tio dagar, o. kom hit o. gick 7 fjerdingväg ifrån Kungsängen -- om han skall flyga till oss men till oss skall han var vi än tar vägen -- jag kan inte hjälpa att jag är lika kär i honom som i mina egna pojkar -- dom andra ungarna gillar jag inte alls. Martin tala om för mig i tysthet att Eva var inget dygdemönster fast moster har hållt styft på henne men Martin har talat om för henne vilket andans barn det är. Jag skall in till stan med Bertil till sjukhuset om fredag då skall det bli roligt att höra om hela stäten. Martin Gustafsson helsar dig att du skall komma upp till Stockholm o. ta plats -- ni får 35 å 40 kr. i månans o. det är gott om platser för flickor -- hela tidningar är fulla af annonser -- du får vara hos moster medan du söker. Martin är så ifrig så jag skojar med honom om han vill bli måg -- jag retar honom att han ingen flicka får men jänter är tokiga efter honom men han bryr sig inte om dom -- fundera på saken för om inte Andersson behöfver dig nu då kan du lika gärna komma till Stockholm så du kan få betalt för ditt arbete. Estrid kan gerna följa med -- hon kan få plats i affär, hon som är van, o. få en 50 kr. i månans -- det är för galet att gå för en sådan liten lön när allt är så dyrt -- slit dig ifrån ett halft år o. försök -- en andra nyhet är tråkigare -- farfar är nämligen på sjukhuset o. dom har tagit af det andra benet -- pappa har varit till Upsala o. till sjukhuset o. gubben har varit så kry o. ingen feber så professorn har sagt att han alldrig haft ett sådant fall under sin praktik -- han tycker så mycket om gubben för han är så nöjd med allting -- han fyllde 81 år 3dje januari -- jag tycker det är underligt ändå att en menniska skall plockas sönder innan han få dö men dom tror att han blir bra o. kommer hem igen.

Vi har varit dåliga här -- först var jag sjuk en 14 dagar sen var vi till Birger o. Ebba o. fira Everts födelsedag, han har samma födelsedag som du, o. då åkte vi öfver sjön till Rosersberg -- pappa skjutsa mig med sparkstötting o. det blåste så han förkylde sig o. fick ansiktsros så han låg i åtta dar. Olle har legat sjuk, det går på 3dje vickan men nu i dag har han varit uppe men matt. Märta sjukna idag så jag tror det är spanskan som regerar med dem. Märta har nog blifvit förkyld, en sån lång väg att gå o. läsa, blöt om fötterna -- så är det med skolungarna med o. inte minsta hjälp med skor här i socken.

I påsk kommer Kindals o. moster o. Martin med om han skulle få ledigt för att fira 50-årsdagen i stället för sista Mars bara för Anna Persson kan inte få nån vardag ledigt o. så kanske Karin.

Tänk om det inte vore så långt att ni kunde komma hem med, men det är ju att önska att få ta ner månen -- men i Pingst måste ni komma hem när Märta går fram för då får vi åka fint till kyrkan.

Jag har så ont i armen när jag skrifer så det blir semre stil ju lengre jag skrifer -- jag har mjölkat i 2 månar snart för andra som är sjuka -- vi har 10 á 16 kor åt gången o. det är för strängt för mig -- men jag slutar väl när jag inte orkar lengre.

Många kära helsningar till min lilla stora jänta, skrif när ni har flyttat, helsa Erik o. Anderssons. Vänligen mamma.

Brev från Gunnar till Rut.

Stjernvik den 11/3 1920.

Älskade syster!

Tack för brevet, du tror väl att jag glömt bort dig för jag inte svarar men det är så många att skriva till o. smått om tid är det. ägaren till Stjernvik är död nu, vi har fått så mycke extra att göra därför. Vi skall hacka granris o. strö på vägen till kyrkan o. så skall vi kläda inne i kyrkan om söndag e.m. På natten skall vi binda kransar. Du ska se att nog får man stå i för fosterlandet. Har du fått brev från Karin, hon skrev till mej och tala om att moster har åtagit sej att styra med den där insamlingen till Mors födelsedag, det är nog det bästa tror jag, moster tänker också hjälpa till. Jag fick avlöning samma dag som brevet kom så jag sände pengar därefter men har inte fått svar från moster så jag vet inte om dom kom fram. Om jag hade råd så skulle jag resa hem till Påsk, men det får väl bli till hösten i stället. Karin tala om att dom skall fira födelsedagen i Påsk i stället för sista Mars.

Ja nu har jag inte mer att skriva om. Livet är så enformigt här så det fins ingenting att skriva om och brått har jag, skall ut och jobba igen kl. fyra, nu har jag haft fritt ett par tmmar, jag skall arbeta hela natten.

Jag får nu sluta för denna gången. Många kära hälsningar till dig från din Bror Gunnar. Nu får du något att stava på. Jag hoppas att ni inte har flyttat när brevet kommer.

P.s. Hälsa familjen Andersson och sedan alla som jag inte känner.

Negelstena den 11/4 1920

Kära lilla Rut!

Ett hjertligt tack för ditt kort -- det kom den sista Mars på morgon så den ena öfveraskningen efter den andra kom den dagen, äfven ett tack för presenten -- jag tycker ett tack låter så litet mot vad jag skulle vilja uttrycka hela min tacksamhet emot eder alla som kommer med en sådan present -- jag blef så bestört så jag kunde inte annat än jag börja gråta öfver hela härligheten o. narra dom andra med -- men när jag fick sansa mig, kan du väl tänka dig, att jag blef glad som inte hade en aning om något så storslaget -- du kanske knappt vet vad jag fick -- det var en vacker kaffeservis af nickel ett halft dussin matskedar af silver ett halft dussin kaffeskedar dito en kaffekvarn ett klänningstyg af bomull ett halft dussin fina äkta kaffekoppar -- det hela gick till 90 kr. undra sen på att jag blef alldeles utom mig -- jag trodde knappt att det var mitt -- så ett tack ännu en gång lilla Rutan o. efven ett tack för telegram o. helsningar från Erik o. Anderssons.

Vi fira dagen två gånger så nog kommer min 50-årsdag att lefva som ett ljust minne så länge jag lefver. På morgon när jag kom hem ifrån lagårn tog dom emot mig ett helt batteri grannar o. hissa

o. sen tog dom o. bar mig in o. sjöng "ja må du lefva" o. då hade dom klätt ett sådant fint kaffebord med ett halft dussin nya kaffekoppar 2 tårtor en sockerkaka blommor i två vaser o. så kort o. telegram från dig, telegram från Martin Gustafsson -- sen fick jag nytt baktråg af smeden, rökpipa af lagårdförman -- sen kom hela högen ifrån lagårn hem o. det vart en fest på morgon som jag inte hade en aning om -- dom hade kommit öfverens med Märta att dom skulle göra det på morgon medan jag var o. mjölka.

Sedan på påskdagen kom moster Anna o. Kindals ut. Ebba o. Birger kom långfredan-- sen bjöd vi på kaffe på qvällen -- äfven Karin var hemma så vi var 37 personer -- så det var nästan att vi inte kom om varann, men roligt var det. Kindal skref en så vacker lyckönskan o. sjöng två fina stycken, Anna Persson o. han. Jag blef så firad så jag kände mig riktigt bakom -- jag hade inte mer än en önskan till o. det var om ni hade kunnat vara med du o. Erik, Estrid o. Gunnar.

Få se om ni kan komma hem i sommar, men det är dyrt -- jag har en sån lust att få resa till Nyköping -- det vore så roligt att få träffa Anderssons -- jag tänkte spara tills det blef bröllop af men det kan ingen menniska med lite tålmod vänta på.

Jag har haft påringning från Eva att moster hade blifvit så sjuk sen hon kom härifrån att doktorn har sagt att hon måste ut på landet med detsamma så Eva ringde o. fråga om hon fick komma hit -- jag lofvade så hon kommer ut om tisdag -- hon är förstörd i sina nerver. Olle Gustafsson ligger på epedimin i skarlakansfeber så det är bara tråkigt för henne -- det var så illa med moster så jag kan nästan inte tala om det för dig men om du inte skrifver ett ord om det till mig så moster ser i brefet att jag talat om det så skall du få höra så förskräckligt -- den fjerdedag påsk måste dom föra opp henne på Konradsbergs sjukhus (dårhuset) det slog åt huvudet på henne men hon var fullt redig dagen efter, hon får inte komma hem till honom -- snälla Rut låtsä inte om det i ditt bref till mig när hon kommer hit.

Vänligen Mamma

Negelstena den 6/5 1920

Mina kära flickor!

Nu skrifver jag till eder begge på en gång så jag sparar in både tid o. pengar -- tack för brefvet o. frimärket Estrid o. tack för ditt bref Rut -- vi mår bra allihop -- jag fortsätter min mjölkning -- vi får 52 kr. i månan så jag skall försöka så länge jag orkar -- men det geller på för vi har 16 á 17 kor åt gången -- det blir 36 om dagen -- värst att komma upp för som ni vet är jag trött om morgnarna o. qvällssömnig o. gärna vill jag sofva ett tag mitt på dagen med -- moster Anna har inte kommit ännu o. väl är det om hon inte kommer hit heller -- ni kan inte tro ett sånt elende det är där -- tokig har hon då varit i alla tider men nu är det riktigt på tok med henne -- hon är så ursinnig på Eva öfver hennes förlofning o. nu har hon fått för sig att Eva är så gott som en gatjanta -- hon var med i en klubb i somras o. dom låg varenda lördags o. söndagsnatt vid Träqvista o. levde galna -- nu är hon likadan med den här -- när han är till Stockholm tar han in på ett hotell o. tar slynan med sig för natten i stället för att ligga hos Gustafssons -- nu sörger o. grubblar moster öfver alltihop o. tycker det är skam med -- hon som tyckte Eva var så rar mot mina flickor, sådana lantlollar -- hon är så förstörd i sina nerver men har ett sånt gräsligt humör så hon kan inte behärska sig på något vis utan är det något som kör emot o. inte går efter hennes önskan då blir hon utan besinning.

Det kom på henne för 3 veckor eller en månad, vad det är -- hon blef arg på Martin o. börja lefva så förförligt så dom sprang efter doktorn men det var inte annat än dom måste ta en bil o. en polis o. Martin körde upp henne på Konradsberg o. där var hon i tre veckor -- hon var riktigt klar dagen efter hon kom dit men hon måste stanna där o. vila sig -- nu har det varit på henne ett

par gånger. Eva sade att hon varit på henne med rakkniven -- men om det är sant vet jag inte -- torsdag i förra veckan kom Eva hit med båten o. sade att hon reste hemifrån för hon var rädd för modern -- sen var jag till förvaltaren på fredan ö skulle ringa o. tala vid henne för inte kunde jag ha jantan här -- hon var ändå här till måndan-- men jag kom inte fram för telefon var sönder -- då måste jag ha pappa att fara dit på söndan -- o. när han kom dit o. hon fick se pappa tog hon en handduk o. kasta sig på soffan o. grina o. skrek snälla Mia förlåt mig o. vad har jag gjort så dom stod rådlösa allihop o. viste inte vad det var för något -- men när hon lugnat sig fick dom veta vad det var -- hon blef så arg på mig för att Eva reste hit o. trodde att jag hölt med henne eftersom jag inte ringde -- o. då sprang jag här o. neg o. krusa för att få ringa -- då trodde hon att jag inte ville ringa -- då skref hon ett bref som var något till stilig kan jag tro för hon ville att Gustafsson skulle gå till posten o. försöka få det tillbaka -- men då lofva pappa på heder o. samvete att han skulle passa posten här så jag inte skulle få tag i brefvet -- men så kom posten till rättarns så han tala om att jag hade bref -- men jag fick inte brefvet af pappa fören han fick tala om hela uppträdet som var på söndan -- så jag brände upp brefvet utan att bryta det så farsan slapp att bli löftesbrytare. Ej heller vill jag bryta stafven över moster men tänk vad hon jämt skällt öfver mina barnungar o. påstod i ett bref för länge sedan att hon inte kunde förebrå mig för att jag haft så många barn så jag inte kunnat väckt nån hederskänsla hos dem -- tänk såna ord! Nog vet jag att jag inte har haft tid eller kraft att fostra som jag bort men nog tror jag mina barn har flera ljusa minnen från sitt fattiga hem än mosters barn -- men jag kan inte hjälpa det jag sörger öfver henne ändå -- det är gräsligt att det gått så långt o. det slutar med att hon gör af med sig eller blir stormtokig -- hon säger jämt att hon skall taga lifvet af sig o. inte kan jag komma ifrån så jag kan komma in o. få tala vid henne -- o. rädd är jag hon kommer hit för tänk om det skulle komma på henne här vad skulle vi bära oss åt då -- så ni förstår det är så oroligt o. svårt -- inte vill jag tala om för nån människa utan har det inom mig så jag blir riktigt nervös ibland.

Märta skall gå fram i Pingst men ni har väl inte råd att fara hit -- ifrån Stockholm o. hit kostar det 3 kr. 6 kr, fram o. åter -- nog vore det roligt om Erik, Rut o. du Estrid kunde komma men det är för dyrbart -- spar till midsommar -- jag skall försöka spara båtpengar hit åt eder -- nu många kära helsningar till eder bägge min kära barn -- jag törs knappt tänka så glad jag är att alla sköter sig väl. Skrif snart en af eder är ni snälla.

Vänligen Mamma.

Negelstena den 15/6 1920

Kära lilla Estrid!

Tack för brefvet med lyckönsningar på morsdag -- jag fick ett kort af Karin med verser samt från Gunnar 10 stycken törnrosor -- han är då den som kommer ihåg mor -- varken Ivan eller Martin kommer ihåg några namnsdagar o. det kan man inte begära -- pojkar har väl så mycket i sina huvud -- jag tycker så synd om Gunnar -- han hade så gerna velat fara hem i midsommar men han har tagit en så dyr rigg på afbetalning så han har inte råd att fara hem.

Hur har ni tänkt i midsommar -- det vore väl roligt om ni kunde komma hem men det är likadant för eder -- det blir så kolosalt dyrt, först till Stockholm o. sen hit på båten -- hit tar dom 6 kr. fram o. åter, 3 kr. enkel biljett, båten har göra 4 timmar hit. midsommar- afton går det 2 båtar hit -- den ena går ur stan half 3, den andra half 4 -- dom lägger till vid Munkbron -- det blir antagligen Upland eller Ekolnsund men om ni kommer så tidigt så ni hinner taga reda på Ivan -- han är på en båt som heter Caesar (för detta Nya Enköping, vid Munkbron den med) Han är inne till half 4 så då kan han hjälpa eder så ni kommer på rätt båt -- jag antar att kommer du så

kommer väl Rut med -- jag hade så gerna velat att Erik hade följt med men det är så svårt med att jag blifvit så utan sängkläder -- men ni kan taga en filt med eder för en så lång resa behöfver ni i alla fall en filt -- lakan det har jag o. sen får vi äta lite o. ligga rent o. sen pratar vi för resten -- men om ni nu reser så tänk inte på ett smul vad ni skall taga med eder utan res utan -- jag har nu så nyss fått af eder -- jag hade så gerna velat att vi skulle samlat åt Birger till den 13 Juli (han fyller 30 år då) till en väggklocka -- ensam förmår jag inte o. knappt jag vill bedja eder -- ni gaf så mycke allihop åt mig o. så litet som ni har -- säg åt Erik o. Rut att dom är välkomna. Anna o. Gösta o. Martin kommer så det blir ett glatt gäng så nu väntar jag. Midsommarafton på qvällen går vi ned till båten o. möter. Nu måste jag sluta -- jag har så mycket att göra om dagarna -- i dag har jag börjat tvätta. Märta går o. vallar tills Olle slutat skolan -- dom har examen om lördag.

Helsa Erik o. Rut sjelf varder du helsad.
Vänligen Mamma.

Brev från Estrid till Rut

Slagsta Skola den 26/9 1920

De ödmjuka skola äta och bliva mätta,
de som söka Herren skola få lova honom.

Guds frid älskade syster, tack för ditt kärkomna brev, jag mår bra och hoppas att du gör detsamma, jag kan hälsa hemifrån, jag var hem en söndag. Karin är hemma nu, jag skickade ett kort hem men det kom på samma båt som jag så dom viste inte att jag kom men Olle var nere vid båten ändå. I dag är jag ensam, min rumskamrat reste till stan i går, så om du kommer hit till kl. 1 skall jag bjuda dig f.m. kaffe. Jag skall gå till kyrkan i dag, jag vänta att Ivan skulle komma ut i söndags men han hade inte fått permission, han reser i dag till Katrineholm, dom skall ha övning där. Martin har jag inte träffat och Birger skall flytta från Rosersberg, moster har jag inte hört något om, och jag bryr mig inte om att gå upp till dom heller, jag har inte så mycke att skriva om just, här är allt som vanligt. I torsdags kväll var vi bjudna upp i salongen på kaffe ock frukt, mycke sång och musik så kl. var halv 12 när det var slut, det var riktigt trevligt, nu är kl. 10 så fortsättning sker på e.m.

Ja nu har jag varit i kyrkan, o. så har jag druckit kaffe, det var Hedberg som predika i dag, men jag önskade att det varit en annan som talat över den texten som var i dag, men man skall inte begära mera talg ur en träbock, brukar du säga.

Det är ett härligt väder i dag, när jag har slutat ditt brev skall jag gå ut. I söndags var jag bjuden till Bondesons att dricka kaffe. I morgon börja vi att tvätta igen, så jag arbetar, äter och sover -- emellanåt är jag ledig, badar gör jag varje fredagkväll och då särskilt önskar jag att du skulle vara med, du som är så förtjust i att bada. Jag och en flicka skall resa till Södertelje en söndag och då skall vi gå på så många möten som vi hinner med.

Nu måste jag sluta med många hjärtliga hälsningar till dig min kära syster och Erik och Anderssons. Gud välsigne dig, hälsa alla som jag känner, förlåt att du har fått vänta på brev. Lilla Gullan hälsar dig. Hon sade sist jag var hemma att jag skulle få ha pappa Gösta till pappa om hon skulle få vاران pappa.

Vänligen Estrid.

Negelstena den 19/10 1920

Kära lilla Rut!

Jag måste skriva några rader annars tror du väl att jag glömt bort dig -- jag har varit dålig en 14 dagar men är nu bättre så jag kan linka uppe -- det gick håll på ett åderbråk på venstra foten o. jag gick så länge med det så doktorn var rädd jag skulle få varbildning i hela benet -- men jag har legat högt med foten o. har haft omslag så nu är jag mycke bättre -- men jag måste gå på tå, jag kan inte sätta ned hela foten -- jag har inte varit kry på länge, värk i ryggen o. yrsel så det var bra att flickorna är hemma så jag får vila mig -- men Märta måste i väg den 1 December o. sen Karin om hon får tag i något passande -- det är så dyrt att ha dom hemma -- jag kan hälsa dig från Martin -- han var hem i söndags -- han blir då så fin som en herreman så jag håller med Anna Kindal som säger var har ni fått den pojken ifrån, han är som en prins o. tänk en sån fin plats han fick tack vare dig Rutan o. Andersons med. Han köpte känger åt Olle o. sen en hel kasse med mat o. ny kasse med måste han köpa för att få något att bära i så han är snäll. Gunnar kommer hem om lördag eller söndag -- jag vet inte säkert vilken dag, men jag tror på lördag, på tåget som är något före kl. 1 i Stockholm. Efven kan jag tala om för dig att Anna o. Gösta är gifta -- bröllopet var näst sista Söndan i September -- dom fick så mycket dyrbara presenter så dom har det så rart -- pappa o. jag ville inte vara med -- inte hade vi kläder att vara bland så mycket fint folk, en hopper officerare från Marieberg. Chefen med fru som Anna är hos var med o. dom skänkte en matservis för 12 personer för 250 kr. sen matsilver, kaffeservis af nysilver, ja dom fick bara dyrbara presenter -- af oss har dom inget annat fått än 3 tunnor potatis.

Vi har fått 40 hektoliter, vi har alldrig fått så mycke potatis i våran tid -- vi har nu köpt gris igen -- pappa var till Bålsta marknad i torsdags o. fick en vacker gris för 30 kr. -- den andra går väl på 90 kilo snart -- vi skall ha den öfver November med så jag har något färskt till jul.

Efven kan jag tala om för dig att Eva Gustafsson stod brud sista söndan i September -- hon for enkom hit o. bjöd oss men det var ju samma fel med det -- så nu är det gjort fast moster var både arg o. tokig. Birgers skall flytta till Rotebro på Upsalabanan -- han skall bli maskinmjölkare, i år får dom ta vad platser som helst för det är inte många som vågat flytta -- jag är glad att vi blir kvar när jag är oförmögen att göra något -- pappa träffade gamla Granbor där i bland Tekla-- pappa fråga efetr Wibergs men dom hade inte träffat dom på 15 år så hon viste inta var dom fanns.

Ja nu har jag talat om så mycke jag är i stånd att komma ihåg om inte det att Bertil fortfarande är bra i sin tumme o. har börjat i skolan, läser o. skrifer o. är duktig -- tycker du inte Rut det är underligt att den sista börjat skolan -- men så är jag inte värd många styfver heller -- jag gör snart inte rätt för grötsaltet men så får jag därefter -- jag har tänkt hela sommarn att få till en mohärkjöl men det är omöjligt -- jag har fått svart satäng till blus af Anna -- det är så tjockt som sammet -- jag har inte sytt det än för jag kan inte trampa maskin.

Jag har inte hört något från farfar än genom Birger -- dom var till Upsala marknad -- då var han glad o. morsk -- ifrån Fredrik o. Walborg, pappas bror o. svägerska i Göteborg, har vi fått bref -- dom ville så gerna träffa oss. Många hjertliga helsningar ifrån oss alla, skrif snart. Mamma.

Stjernvik den 20/10 1920.

Kära syster!

Tack för brevet, jag såg att du ville jag skulle stanna i Nyköping men nu har dom skrivit o. vill att jag skall komma hem den 23 på lördan, då får jag åka på första tåget från Finspong, sen får jag byta i Kimstad, sen är jag i Stockholm kl. 12,50 o. tåget till Kungsängen går vid 3 tiden, så då blir det lagom att jag kommer hem till kvällen. Om du kunde få ledigt o. träffa mej vid tåget, det är i Nyköping i 10-tåget tror jag, det skulle vara roligt. Jag sänder ett foto så att du skall känna

igen mej, det är så länge sedan vi såg varann. Jag skall stå på plattformen på tåget så ser du mej nog. Många kära hälsningar till dig från din Bror Gunnar.
P.s. Hälsa Anderssons från mej också.

Två brev från Estrid till Rut

Slagsta Skola den 5/11 1920.

Guds frid min älskade syster.

Lova Herren, ty att lova honom är ett kosteligt ting.

Tack för ditt kärkomna brev, jag vet inte om jag skall kalla det så, ty innehållet var allt utom kärkommet, jag har ej hört något för jag läser inte så mycket i tidningarna fast vi får varje dag, men jag har tittat varje dag om jag skulle få se något, men inte har det stått något i dom senaste, jag känner det så svårt, och jag frågar mig själv, kan det vara möjligt och jag försöker slå bort det, men rätt som det är så tänker jag på det igen, jag skrev till Maja på middagen när jag hade fått ditt brev, men jag var så nervös så jag kunde inte samla tankarna, men jag kan inte förstå att dom inte har talat om det här, för jag tycker dom studerar tidningen allesammans när den kommer, men jag känner mig glad över att dom inget har sagt, för då har dom vell tagit ner mig med frågor. Jag tycker så synd om Fru Westberg, hon som är så rar, och även om Pastor, han som har det så svårt. Mycket har dom talat om gubben östergren, men nu kommer han vell riktigt i språket, stackare. Jag önskar som du skrev att jag kunde få tala med dig i stället för att sitta här och rita, för tankarna springer så långt i förväg.

Nu har vi slutat tvätta för denna gång så i e.m. äro vi lediga, i morgon skall vi lägga kläder så att vi inte har så mycke nästa vecka, om måndag e.m. är jag också ledig, jag skall sticka färdigt en stumpa sen jag har skrivit, och så skall jag sticka vid ett par skaft till Bertil utav garnet som blir över, det är det gråa garnet du vet, det var riktig välsignelse med det, dom där gråa strumporna har mamma fått.

Jag skall inte resa hem fören till Jul, jag behöver inte tjänstgöra någon dag i Jul, så man kan ha bondtur ibland, så vi får utom juldagarna 3 dagar i sträck.

Ivan var här en söndag så jag bjöd honom på middag, skolan tar 75 öre för middag ock 25 öre för kaffe, så det är inte dyrt som väl är. I sommar när vi får semester då får vi matpengar utom månadslönen. Min kamrat tog ingen semester i sommar, då fick hon extra för hon arbeta och matpengar utom, så man var vell dum till att gå som jag gjort förut. Martin var hemma en söndag, mamma har kanske skrivit till dig, han hade köpt känger åt Olle, och jag tog hem mina känger som jag hade i bon, och dom var alldeles hela, så nu fick han på en gång.

Du kan hälsa till Maja att jag fick 6 brev 3 veckor, så jag skriver i tur och ordning. Fast jag skulle ha svarat på ett brev före dit, men det är förlåtet för det är till dig, ja lilla du nu skall jag betala dig det jag var skyldig, det var ju 35 kr. och jag får tacka dig så mycke för lånet, och jag ber dig att du vill giva Pastorn 5 kr. som är för sommarhemmet du vet, och hälsa dom så hjärtligt från mig. Sen vill jag fråga dig om du vill ha besväret att gå till Karl H. om dom har något kvar eller fått in utav det där tyget som vi köpte till kjolar, om dom har något så köp 2 meter, jag har tänkt på att det skulle bli bra till blus, en sådan där skjortblus du vet, för jag har ej råd att köpa klänning till Jul, och om du vill skicka skall du få pengar sedan. Jag skall resa till stan närmare Jul, men det är inte säkert att jag får tag på något. Nu slutar jag med många kära hälsningar till er alla.

Vänligen, syster Estrid.

Slagsta Skola den 29/11 1920.

Guds frid, älskade syster.

Tack för tyget o. brevet, det är snyggt tyg så då får jag något nytt till Jul, jag skickar pengarna i vanligt brev för det går nog fram såväl som alla andra, jag skickar hela tian för det är så svårt att dela den när man skall skicka så här i brev, om du skulle komma hem i Jul kunde du köpa en jultidning för det andra, annars gör det detsamma, men jag skulle önska att du kunde komma, det skulle vara riktigt roligt. Jag och fru Bondesson var och hälsa på Birger och Ebba i söndags vid Rotebro, vi skulle resa in och handla, mina kamrater och jag och sen reste vi med middagståget på lördagen, så jag skulle hälsa så mycke från dem, pojken är så rar, han var så dann med mej så jag fick nästan inte resa från honom, han visa på ditt kort som stog på byrån och tala om för mej att det var faster Rut. Vi handla jul- klappar åt varann i tvätten, då tog vi tillsammans 2 åt den tredje. Jag var inte upp till moster, det vet du ju varför, jag fick höra att Martin G. dricker vist mycke, om det är sant vet jag ej, men inte trodde jag det om honom, mamma har fått brev från Eva, hon är ju fru nu. Ivan är hemma, och inget arbete har han. Gunnar fick med detsamma som väl var. Karin är hemma också, om hon vore lite äldre så kunde hon få plats i tvätten vid Nyår, för min rumskamrat skall resa hem till Småland, men jag är rädd att hon inte klarar opp det, för man skall vara i köket när det blir ens tur, då får vi stå vid ånggrytan och laga barnens mat. Nu tycker jag inte att det är något för jag är van, du kan tänka dig vilken mängd det skall vara, soppa på 70 liter och så skall man skära 280 limpskivor till frukost, när dom får 2 var, nästa söndag skall jag gå igen, men sen slipper jag till efter Nyåret så jag är ledig hela Julen, men jag kan nog inte komma hem förrän juldagen för vi skall arbeta halva julafton.

Jag hörde att Edit och Einar har fått en pojke, dom är väl glada, samma dag jag fick brev från dig så tänkte jag på dom och undra hur det var. Jag sitter och kommer ihåg när jag reste på tåget i lördags, så var det 2 predikanter innom vårt förbund som satt i samma kupe', och när jag reste hem då satt där pojkar o. när dom såg mitt märke så börja dom sjunga "Gör såsom Abraham gjorde Blicka mot himmelen opp" göra narr av mej förstås, men det gick som man brukar säga in genom ena örat och ut genom det andra.

syster Estrid.

Negelstena den 8/12 1920

Mín lilla Rut!

Du blir väl alldeles utväntad på bref från morsan men jag har så många att skriva åt så jag hinner inte svara på alla -- tack lilla Rut för helsningarna med Gunnar o. så för pengarna, det är välkommet pengar är som blåst, man vet inte var dom tar vägen. Gunnar hade tur, han var inte hemma mer än 8 dar så skaffa Gösta honom plats vid Wäsby på samma fabrik där han är -- den heter Optimus o. tillverkar foto- genkök -- få se om han får stanna vintern öfver -- dom håller på att afskeda en hel massa till Jul -- det vore synd för han trifs bra. Ivan är hemma sen den 3dje November, men i den här veckan har han fått hjälpa till med trösken, så det var väl till Jul. Karin har inte fått tag i någon plats ännu. Märta skall till Kindals men nu blir det inte af till Jul -- dom är inte så anjelägna om sin flicka tror jag o. jag börjar på att vilja bli af med dom snart -- jag börjar bli trött på barnungar-- vi var till Wäsby första söndan i November -- dom har det väldigt rart -- pappa var till Upsala på samma gång o. kan du tänka dig farfar var så kry o. glad -- han

kom ihåg som i en dröm att vi var hemma i midsomras -- lefver han till 3dje Januari fyller han 82 år -- han är en kärnmänniska i alla fall -- ifrån Göteborg har vi fått brev -- dom skrifver begge två o. är så glada att dom får skrifva hit. Ja nu har vi Julen snart här igen, men jag hoppas o. tror att det är sista Julen här i Sibirien -- det är väl inte lönt att fråga om Erik o. du kommer hem i Jul -- resan är dyr o. besvärlig -- nog för att båten går hit till Jul om inget värre väder blir. Estrid, Gunnar o. Martin kommer, men dom kommer till Märsta o. tar sen bil till Sigtuna -- men den tar 5.50 gången för person så det blir dyrt hur man än vänder sig -- men vill ni kosta på eder så är ni hjertligt välkomna -- vi är af med Kindals i år åtminstone. Birger är vid Rotebro -- jag vet inte om jag får råd att resa dit i Jul -- nog vore det roligt att få se hur dom har det -- från Eva kan jag helsa -- hon skrifver så ofta att jag knappt hinner svara -- jag sätter värde på henne för hon är så hjertlig i sina brev -- moster var hit i November när vi slakta för hon skulle ha halfva grisen -- då var det så bra med både Eva o. mig. Du kan väl skrifva några rader Rutan lilla hur ni tänker -- inte behöfver du tänka på att det blir besvär för mig -- ni behöver nog komma medan det är tid -- en annan Jul kanske nån af oss är borta.

Hjertliga helsningar till våran lilla Rut.
vänligen mamma.

Negelstena den 29/12 1920

Kära lilla Rut!

Tack lilla Rut för Julklappen -- det var roligt att du ihåg vad mor bad om för längesen -- jag hade glömt det alldeles om du nu inte påmint om det. Vi väntade eder så säkert på Julafton så Ivan var till Kungsängen med skjuts, men han fick ingen att skjutsa. Estrid kom ifrån Märsta så hon ringde från Sigtuna så pappa måste ro efter henne. Gunnar kom på morron på Julafton också från Märsta -- dom tog bil bägge två. Martin kom inte hem för han har ju legat på Serafimern men är nu hemma igen i tienstgöring -- jag vet inte ett smul om det -- dom viste om det allihop men ville inte tala om det för mig -- det var nog bra på ett vis så jag slapp undan den ängslan men jag hade kunnat få resa in till honom tycker jag när han låg sjuk för det hade väl hört mig först till. Anna Kindal hade varit till honom o. moster Anna -- förvånansvärt att hon kunde hålla ihop -- annars när det är fråga om att ge mig ett hugg brukar hon vara villig. Martin ringde hem Julafton att han skulle komma hem i Nyåret, få se hur det blir. Estrid är hemma ännu -- hon reser till Birger Nyårsdagen o. Gunnar med.

Efter 13-dagen tänkte pappa o. jag resa dit o. fira August. Gullan är kvar ännu -- jag blir alldrig af med henne o. Märta blir hindrad med. Karin är utan plats -- det är svårt i vinter att få nån plats åt unga jänter -- det är ont om platser o. mycke tjenstefolk. Karin är inte stark så jag önskar om jag kunde få tag i något lindrigt åt henne men som sagt det blir svårt.

Du måste väl få veta vad jag fick mera till Julklapp. Estrid hade en hel massa åt oss allihop -- jag fick ett linne o. en blus -- af pappa fick jag känger o. galoscher, af Gunnar Primuskök af Rut en duk o. den slåss Märta o. Karin om -- begge vill sy så dom får sy varsin gång.

Jag får nu önska dig ett gott nytt år o. att du får vara frisk -- du var klok som inte gaf dig ut i kylan när du var förkyld. Estrid var förkyld innan hon reste o. värre blef hon så hon låg i måndags men är nu bättre -- ja nu har jag talat om så mycke som jag kommer ihåg för denna gången -- du kan väl sända Birger ett kort på August dagen -- jag tycker synd om honom -- hans adress är Antuna gård Rotebro.

Många Kära helsningar till dig ifrån oss alla, Estrid helsar. Ivan ligger o. härjar att jag skall helsa ifrån honom men jag tröster honom med att du skiner i honom -- han har fullt göra att klara sig för alla tre jäntorna.

Helsa Anderssons o. särskilt Erik samt önska dem ett gott nytt år ifrån oss.

din gamla mamma.

Det här är sista brevet från 1920.